

Nærings- og fiskeridepartementet

Deres ref 22/3618-26

Oslo, 15. mai 2023

Innspill til definisjon av egne merkevarer

Scandza er for en åpen og fri konkurranse der alle aktørene stiller på lik startstrek. Det norske mat- og drikke markedet er preget av store strukturelle forskjeller. Deler av markedet er tilnærmet lukket for utenlandsk konkurranse, og gjennomregulert for å beskytte norske landbruksråvarer. De største leverandørene i dette markedet er tidligere monopolister som nyter godt av sin tidligere posisjon, og vertikale integrasjon, i verdikjeden.

Som utfordrer i et matmarked som domineres av store leverandører med sterk markedsrett, mener Scandza det er viktigst å adressere leverandørkonsentrasjon blant merkevareleverandørene når matverdikjeden skal kartlegges, og reguleres. Dette bidrar i større grad til høyere priser og begrensninger i vareutvalget enn kjedenes EMV. Tidligere monopolist Tines markedsandel på om lag 70 prosent av meierivaregruppen, som utgjør ca. 15 prosent av handlekurven, er en større trussel for valgfriheten og lommeboken til norske forbrukere.

Samfunnsøkonomisk analyse og Departementet har kommet frem til en tredelt definisjon av EMV; bestående av EMV, UMV og TMV. Det presiseres i rapporten at definisjonene på UMV og EMV er førende og at TMV foreløpig er å anse som en «restkategori», som vurderes ytterligere inndelt. Scandza støtter en ytterligere kategorisering av varemerkene som faller inn under dagens «TMV». Kategorien favner nå svært bredt med tanke på i hvilken grad varemerkene kan knyttes til kjedene gjennom grad av eierskap og eksklusiv distribusjon.

Det er viktig at varemerker som i en kortere eller lengre periode selges eksklusivt i en dagligvarekjede, regnes som UMV. Når leverandøren eier resept, varemerke, produksjon og markedsføring må denne type produkter holdes utenfor EMV- og TMV-definisjonene.

Scandza ber Departementet og Regjeringen vektlegge konsentrasjon på leverandørleddet i det videre arbeidet med å bedre konkurransen i dagligvaremarkedet. Det er avgjørende at det ikke utformes politikk som har til hensikt å bedre konkurransen, men som i realiteten vil svekke konkurransen på leverandørleddet, og da i verdikjeden totalt sett.

Med vennlig hilsen

Sofie Oraug-Rygh

Scandza AS